

از کوزه همان برون تراود که در اوست
گفت و گو با آرش تنهایی طراح و مدرس گرافیک

به گمان ام بهتر است با هر پدیده ای ریشه ای برخورد کرد دنبال علت بود نه معلول ، این روز ها صورت مسئله که پوستری است که برای جشنواره ی تئاتر فجر طراحی شده و عده ای به دنبال پاک کردن صورت مساله و حذف این پوستر هستند ، تا بررسی علل و حل این مساله . از آن جایی که پوستر تاتر علاقه و دغدغه ی من بوده و هست بنابراین تقریبا تمامی پوستره های جشنواره تئاتر فجر را از آغاز تا به امروز دیده ام . به جز چند دوره که مرتضی ممیز،رضا عابدینی، حسین خسروجردی و ... پوستر را طراحی کرده اند، اساسا پوستره های جشنواره تئاتر فجر را کمتر به طراحان شناخته شده و حرفه ای سفارش داده اند و این چند دلیل عمده دارد که قابل بررسی است دبیران محترم جشنواره در هر زمینه ای خود را متخصص و دانا می دانند و می خواهند در کار طراح بسیار دخالت کنند و طراح حرفه ای این را بر نمی تابد از این رو آثار طراحان صاحب نام در این سی سال انگشت شمارند . اما بهتر است دبیر جشنواره برای هر کدام از بخش ها، به طور مثال طراحی پوستر یک مشاور تخصصی داشته باشد . چرا که اساسا اطلاعات و دانش یک نفر نمی تواند در تمامی این زمینه ها به قدری باشد که خود پیگیری همه ی این امور را انجام دهد . از طرفی جشنواره تئاتر فجر باید با خانه تئاتر به عنوان بزرگترین ارگان مردم نهادی که هم اکنون در این زمینه تاتر در حال فعالیت است، هم فکری داشته باشد. خانه تاتر انجمن های تخصصی مختلفی در هر زمینه از جمله طراحی پوستر تاتر دارد که می تواند به دبیر جشنواره مشاوره دهند . تغییر دائمی دبیران یکی دیگر از ضعف های این جشنواره است . آیا جشنواره های بزرگ دنیا مثل کن، سالیانه دبیرهایشان را عوض می کنند؟

به نظر من این مسائل ریشه ای بسیار مهم تر از شکل ظاهری پوستر امسال است که در وهله اول باید به آن پرداخته شود و در نظر داشت که در واقع تفکری که پشت سفارش این پوستر قرار گرفته، ایراد اصلی است . مسلما ده ها اتود به دبیر جشنواره پیشنهاد شده و او از بین آن ها، یکی را انتخاب کرده که به سلیقه ی شخصی اش نزدیک تر است . حتی اگر اتود هایی در میان نبوده و این پوستر تک سفارش جشنواره بوده باز دلیل انتخاب این طراح برای سفارشی به این اهمیت ، چه بوده است؟

و نکته جالب این است که با سالها برگزاری مسابقه ی طراحان پوستر در این جشنواره هیچ وقت به طراح های برگزیده ، سفارش پوستر اصلی دوره ی بعد داده نشده است . این افراد گزینه های بسیار خوبی هستند که در دنیای حرفه ای پوستر تئاتر فعالیت می کنند و البته که تعدادشان هم کم نیست . پس چرا هیچ وقت کار را به این افراد سفارش نمی دهند . چرا این اراده معطوف بر این نیست که پوستر به یک طراح قوی، جوان، کارزماتیک و اسم و رسم دار سفارش داده شود . این ها سوالاتی است که باید پاسخ داده شود، چه در رابطه با جشنواره تئاتر و چه در رابطه با جشنواره فیلم فجر .

پوستر آیینی تمام نمای یک جامعه است و بنابراین به نظر من این پوستر برازنده ترین نمونه برای جشنواره ای است که آن را انتخاب کرده . چرا که از کوزه همان برون تراود که در اوست .

در رابطه با واکنش هایی که نسبت به این پوستر دیده ایم می توان به بسیاری از آنها حق داد اما در خاطر من نیست جامعه از پوستر رویداد دولتی رضایت کامل داشته باشد . از طرفی نیز با بحثی با عنوان خود و دیگری روبرو هستیم . تا زمانی که کسی از میان خود ماست انتقادی به او نمی شود ولی زمانی

که آن فرد از بیرون از دایره دوستان و محفل ما باشد این اتفاق می افتد .اگر طراح این پوستر از داخل جمع گرافیک و یا انجمن طراحان گرافیک و هم سلیقه با جامعه آن ها بود، مسلماً این انتقادهای به این شدت شکل نمی گرفت .

به نظرم راه حل منطقی این است که جشنواره در رابطه با طراحی پوستر و تبلیغات اش ، یک مدیر هنری داشته باشند که به آن ها کمک فکری دهد ، چندین طراح فعال و مناسب را هر سال به جشنواره معرفی کند ، پوستر را به آنها سفارش دهند و از میان اتود های آنها ، جشنواره بتواند انتخاب های بهتری داشته باشد